



# LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU NODAĻAS 2024. gada darbības atskaite

---

LZA LMZN UN LLMZA KOPSĒDE

27.01.2025.

[WWW.LZA.LV](http://WWW.LZA.LV)



# LZA LMZN



LMZN darbs tika organizēts, pamatojoties uz 2024. gada 14. martā parakstīto līgumu par sadarbību starp Latvijas Zinātņu akadēmiju (LZA), Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju (LLMZA) un Zemkopības ministriju (ZM).



# LZA LMZN un LLMZA



Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa šobrīd apvieno 43 Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļus, t. sk., 17 īstenos, 4 ārzemju, 21 korespondētājlocekli un 1 goda locekli.

2024. gadā tika organizētas **astoņas LMZN un LLMZA prezidija kopsēdes**

LMZN un LLMZA sadarbībā ar LBTU tika organizētas nodaļas sēdes, tiešaistes sēdes un semināri, kuru ietvaros uzstājās gan pieredzējuši zinātnieki, gan jaunie doktoranti un maģistri ar lauksaimniecības un meža nozari saistītās zinātnes jomās.

- LMZN un LLMZA kopsapulce – 2024. gada 6.jūnijā



# Zinātniskie ziņojumi 2024



***Nodaļas sēdēs tika noklausīti un apspriesti 11 zinātniskie referāti – ziņojumi:***

1. 2024. gada 29. janvārī LZA **Kaspara Buša balvas** meža ekoloģijā un mežkopībā laureāta *Dr. biol. Roberta Matisona* ziņojums *Koku pieaugums un vides mainība.*
2. 2024.gada 26. februārī "**Zinātnes sasniegumi 2023**" laureāta uzstāšanās. *Dr.agr. Inga Jansone* *Progresīva zemkopības sistēma kā pamats vidi saudzējošai un efektīvai Latvijas augkopībai.*
3. 2024.gada 26 februārī "**Zinātnes sasniegumi 2023**" LZA prezidenta Atzinības laureāta *Dr.geogr. Pētera Lakovka* ziņojums *Latvijas ainavu digitālais atlants.*
4. 2024. gada 25. martā „**Zinātnes sasniegumi 2023**” LZA prezidenta atzinības raksta laureātes *RSU profesores Dr.pharm. Daces Banderes* ziņojums par pētījumu *Latvijā izstrādāts biškrēsliņa ekstraktu saturošs līdzeklis ar pretparazitāru ietekmi aitām.*



# Zinātniskie ziņojumi 2024



## *Turpinājums*

5. 2023. gada 25. martā **Dr.biol. Anitas Osvaldes** ziņojums *Augu minerālā barošanās, diagnostika un mēslošanas optimizācija. „Zinātnes sasniegumi 2023”* LZA prezidenta atzinības raksts par kolektīvo monogrāfiju.

6. 2024. gada 29. aprīlī **Arvīda Kalniņa vārdbalvas** laureāta akadēmiķa **Bruno Andersona** ziņojums *Dzīvot ar koku.*

7. 2024. gada 6. jūnijā **Jauno mežzinātnieku balvas** laureāta **Dr.silv. Jāņa Liepiņa** ziņojums *Pētījumi meža biomasas modeļu izstrādē.*

8. 2024. gada 30. septembrī LZA īstenā locekļa kandidāta **Dr.biol. Daiņa Edgara Ruņģa** ziņojums *Ģenētiskās daudzveidības nozīme meža ekosistēmu ilgtspējas nodrošināšanā.*



# Zinātniskie ziņojumi 2024



## *Turpinājums*

9. 2024. gada 30. septembrī LZA īstenā locekļa kandidātes *Dr.sc.ing. Sandra Muižniece-Brasavas* ziņojums *Pārtikas iepakojums. Zinātne, prakse, izaicinājumi un iespējas.*

10. 2024.gada 21. oktobrī Jauno zinātnieku balvas pretendentes *Mg.agr. Kristiānas Skuteles* ziņojums *Baltijas jūras Latvijas piekrastē izskalotās makroaļģes un agroķīmiskās īpašības, pielietošanas iespējas lauksaimniecībā.*

11. 2024. gada 25. novembrī Pauļa Lejiņa vārda balvas pretendentes *Dr.agr. Inas Alsiņas* ziņojums *Audzēšanas apstākļu ietekme uz kultūraugu augšanu, attīstību, ražas formēšanos un kvalitāti.*



# Zinātniskās konferences 2024



- LBTU Lauksaimniecības fakultātē 2024. gada 22. un 23. februārī «**Līdzsvarota lauksaimniecība**»
- Starptautiskā zinātniskā konference «**Ekonomikas zinātne lauku attīstībai 2023** / Economic Science for Rural Development 2024» 2024. gada 14-17. maijā, LBTU ESAF
- 2024. gada 1. un 2. oktobrī Berlīnē norisinājās jubilejas konference “**From WoodWisdom-Net to ForestValue – 20 years of pioneering progress in European Forestry & Wood Tech**”.



# Zinātniskās konferences 2024



## Turpinājums

- 2024. gada 8. un 9. oktobrī Lietuvas Zinātņu akadēmijā Viļņā norisinājās pirmā Ziemeļvalstu un Baltijas valstu konference “Vides un klimata pārmaiņu problēmu risināšana lauksaimniecībā *REACH2024*” (“*Resolving Environmental and Climate Change issues in agriculture*”), ko organizēja NJF (Nordic Association of Agricultural Science) – Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātņu asociācija.
- Starptautiskā videokonference par reģionālās attīstības tendencēm ES valstīs **TRENDS IN REGIONAL DEVELOPMENT IN THE EU COUNTRIES** 2024. gada 18. oktobrī, kuru organizēja Varšavas Dzīvības zinātņu universitāte (*Warsaw University of Life Sciences, WULS*) kopā ar LBTU un sadarbībā ar LZA, LLMZA un NJF Latvija.
- Viļņā, Lietuvā, 26. novembrī konferencē **THE YOUNG SCIENTISTS FOT ADVANCE AGROCLTURE AGRISCI2024** piedalījās 4 jaunie zinātnieki no Latvijas. Konferences dalībniekus uzrunāja akadēmiķis Īzaks Rašals.





# Zinātniskā ekspertīze Ekonomikas ministrijas projektam



- Veikta ekspertīze valsts un industrijas pasūtījumiem, tai skaitā, ar Ekonomikas ministriju noslēgtā līguma ietvaros, par inovatīvo projektu izvērtēšanu (pārtikas un koksnes ķīmijas tehnoloģijas).
- Nodaļas locekļi piedalās tehnoloģiski ekonomiskās priekšizpētes projekta izpildē, kā arī darbojas kompetences centru padomēs, pēc nepieciešamības piedalās nozares projektu, ziņojumu, atskaišu izvērtēšanā, dokumentu un nolikumu izstrādē.
- Nodaļas uzdevums ir Ekonomikas ministrijas - LZA 2024. gada līgumā apstiprinātās ekspertīzes veikšanā viedās specializācijas RIS3 jomā Bioekonomika ( I. Pilvere), Inovatīvie produkti un tehnoloģijas ( S.Muižniece Brasava)



# Starptautiskā darbība UEAA 2024



LZA LMZN un LLMZA sadarbojas ar Eiropas Lauksaimniecības, pārtikas un dabas zinātņu akadēmiju asociāciju (UEAA).

UEAA rīkotajā zinātnisko kopsavilkumu konkursā Latvijas pētnieku komanda ieguva 3. vietu ar kopsavilkumu ***Cecidophyopsis mites and blackcurrant reversion virus on Ribes hosts*** (I. Moročko-Bičevska, A. Stalažs, G. Lācis, V. Laugale, I. Baļķe, K. Drevinska, N. Zuļģe, I. Kalnciema, G. Reseviča, K. Kārkliņa, T. Bartulsons, M. Jundzis, L. Lepse, Ņ. Zrelavs, I. Silamiķelis, S. Strautiņa. Institute of Horticulture, Dobele, Latvia; Latvian Biomedical Research and Study Centre, Rīga, Latvia).



# Starptautiskā darbība UEAA 2024



2024. gada 10. oktobrī Bukarestē notika UEAA (Union of European Academies for Sciences applied to Agriculture, Food and Nature) **12. ģenerālā asambleja un UEAA zinātniskais simpozījs**, kurā piedalījās arī Latvijas zinātnieki.

UEAA 12. Ģenerālā asambleja pieņēma lēmumu aicināt dalībvalstis pieņemt atbilstošu regulējumu gēnu rediģēšanas jomā, kas stiprinātu ES lauksaimniecību, lai globalizētajā pasaulē tā kļūtu produktīvāka, videi draudzīgāka un ekonomiski konkurētspējīgāka.



# Starptautiskā sadarbība



Nodaļas locekļi piedalās NJF rīkotajos zinātniskajos semināros, katru mēnesi pirmajā trešdienā doktoranti un jaunie zinātnieki *online* prezentē savus pētījumus.

**02.2024.** *Importance of the Cooperation with International NGOs and associations in science and public.* Baiba Rivza, professor, Latvia University of Life Sciences and Technologies

**04.2024.** *Use of artificial intelligence among students (Saulaine case)* PhD student Iveta Leitlande, Baiba Rivza

**05.2024.** *Latgale as tourism destinations: advantages and disadvantages* PhD student Laura Pole, Baiba Rivza

**06.2024.** *Economically justified innovative solutions for grain cultivation in the context of Green Deal settings* PhD student Vivita Viksnina, Baiba Rivza



# Piedalīšanās projektos

Nodaļa sadarbībā ar LBTU un LLMZA, realizē sekojošus projektus:

HORIZON-WIDERA-2022-ERA-01. ForestValue2 - Innovating forest-based bioeconomy. (LLMZA- B. Rivža. 2023.-2027.)

ERA-NET SusCrop jauns projekts AGROBIODIVERSITY 2022-2025.

**Tiek turpināts ForestValue2 projekts** (*Horizon Europe GA no. 101094340, Innovative forest based bioeconomy (2023-2027)*), kura mērķis ir veicināt mežu un to resursu ilgtspējīgu izmantošanu, vienlaikus sekmējot sabiedrības, vides un ekonomikas ieguvumus.

2024. gada 1. un 2. oktobrī Berlīnē norisinājās jubilejas konference “From WoodWisdom-Net to ForestValue – 20 years of pioneering progress in European Forestry & Wood Tech”. Konferencē ar ziņojumu piedalījās Baiba Rivža.



# «Lauka un meža izmēģinājumu un eksperimentu skates – 2024»



- Norisinājās no 28. jūnija līdz 22. augustam

- Norisinājās 31. reizi

Skatē piedalījās **piecas** zinātniskās institūcijas:

LBTU Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte (LPTF),

Dārzkopības institūts (DI),

Latgales Lauksaimniecības zinātnes centrs,

LBTU Malnavas koledža un

Agroresursu un ekonomikas institūts (AREI).





# «Lauka skates - 2024» laureāts

2024. gadā konkursa uzvarētājs –  
**Dārzkopības institūts**

Apbalvošana 7. novembrī  
“Ražas svētki Vecaucē – 2024:  
Māksla izdzīvot”



*Dai La 2024. 11.07.*

Foto: Dainis Lapiņš



# Topošo zinātnieku konkurss 2024



## Konkursa uzvarētāja – Laura Āboliņa

LBTU 3. kursa doktorante par iesniegto pētījumu “Lāceņu *Rubus chamaemorus* pavairošanas un audzēšanas apstākļu izpēte izstrādātu kūdras purvu rekultivācijai Latvijā”. Darba zinātniskā vadītāja *Dr.agr. Dace Siliņa*



## Konkursa uzvarētājs – Dāniels Udalovs

LBTU LF LBTU 1. kursa doktorants par iesniegto pētījumu “Ābeļu ziedu mehāniskās retināšanas pēcietekme uz ābeļu šķirņu ražošanu”. Darba zinātniskā vadītāja *Dr.agr. Ilze Grāvīte*

*Laureātu godināšana Ražas svētkos Vecaucē 2024. gada 7. novembrī.*





# LZA LMZN locekļu apbalvojumi

## LZA NOZĪMĪGĀKIE ZINĀTNES SASNIEGUMI 2024. GADĀ

**Jaunas zināšanas par E vitamīna savienojumiem – tokotrienoliem divdīgļlapju augu sēklās.**

Autori: Ph.D. Pawel Gornas, LZA akadēmiķe Dalija Segliņa, *Mg.cib.hyg.* Inga Mišina, *Mg.chem.* Georgijs Baškirovs, *Mg.sc.ing.* Danija Lazdiņa, *Bc.sc.ing.* Elise Sipeniece.

Zinātniskā institūcija: Dārzkopības institūts.





# LZA LMZN locekļu apbalvojumi

## LZA NOZĪMĪGĀKIE ZINĀTNES SASNIEGUMI 2024. GADĀ

### Lauka pupu slimības un *Botrytis* ģints daudzveidības izpēte.

Autori: LZA korespondētājlocekle Biruta Bankina, *Mg.agr.* Jānis Kaņeps, *Dr.agr.* Gunita Bimšteine, LZA korespondētājlocekle Zinta Gaile, *Mg.agr.* Ieva Plūduma-Pauniņa, *Mg.biol.* Elīna Brauna-Morževska, *MSc. Biol.* Ance Roga, LZA korespondētājloceklis Dāvids Fridmanis (BMC), *Ph.D.* Frederiks Stoddards (Helsinki Universitāte).

Zinātniskās institūcijas: LBTU – Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, BMC – Biomedicīnas studiju un pētījumu centrs, Helsinki Universitāte.





# LZA LMZN locekļu apbalvojumi

## LZA NOZĪMĪGĀKIE ZINĀTNES SASNIEGUMI 2024. GADĀ

**Eiropas nesējraķetes Ariane-6 pirmais lidojums ar Latvijā izstrādātu kriogēnās izolācijas materiālu.**

Autori: LZA akadēmiķis Uģis Cābulis, *Dr.sc.ing.* Vladimirs Jakušins, *Mg.chem.* Laima Vēvere, *Mg.sc.ing.* Beatrise Stūre-Šķēla.

Zinātniskā institūcija: LVKĶI – Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts.





# LZA LMZN locekļu apbalvojumi

## Vārdbalvas 2024

***Pauļa Lejiņa*** balva lauksaimniecības zinātnē *Dr.agr. Inai Alsiņai* par darbu kopu *Audzēšanas apstākļu ietekme uz kultūraugu augšanu, attīstību, ražas formēšanās kvalitāti.*

***Jauno zinātnieku balva*** *Mg. agr. Kristiānai Skutelei* par pētījumu *Baltijas jūras Latvijas piekrastē izskatītās makroaļģes un agroķīmiskās īpašības, pielietošanas iespējas lauksaimniecībā.* Vad. *Dr.geol. S.Meškis, kons. Mg.agr. A.Dorbe.*





# Izmaiņas LMZN locekļu sastāvā

LZA rudens pilnsapulcē 21. novembrī par īstenajiem LZA locekļiem ievēlēti **Dr.sc.ing. Sandra Muižniece-Brasava** un **Ph.D. Dainis Edgars Ruņģis**.



**Paldies par ieguldīto  
darbu 2024. gadā!  
Veiksmi un veselību!**

